

Hurja Piruetti

Raseborg • Finland

PLANEN FÖR JÄMSTÄLLDHET OCH LIKABEHANDLING

2023

Dansinstitutionens mål är att med dansens medel främja jämställdhet, jämlikhet och tolerans samt stödja kulturell mångfald och hållbar utveckling i naturen. Grunden för verksamhet är etiska principer inom dans, konst och idrott samt principen om rent spel i idrott. Västra Nylands dansinstut Hurja Piruettis uppdaterade planen för jämställdhet och likabehandling finns som bilaga i läroplanen.

Katja Köngäs och Janna Westerlund

30.5.2023

PLANEN FÖR JÄMSTÄLLDHET OCH LIKABEHANDLING

2023

I diskrimineringslagen (1325/2014) föreskrivs om likabehandling.

Likabehandling betyder att alla människor ska anses vara lika värda.

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering på grund av ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjerelationen, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person. Dessa kallas för diskrimineringsgrunder.

Jämställdhet betyder i finska lagstiftelsen jämställdhet mellan kvinnor och män (lag om jämställdhet mellan kvinnor och män 609/1986). Lagen om jämställdhet syftar också till att förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck.

Plan för jämställdhet och likabehandling är Hurja Piruettis gjorda plan för hur vi som arbetsgivare och i vår egen verksamhet främjar jämställdhet och likabehandling samt förebygger diskriminering.

Syftet med planen är att främja de åtgärd med vilka undervisningen kan ordnas på ett sätt som bättre beaktar de behov som elever och personalen i risk för diskriminering har. I vår verksamhet har vi beaktat jämställdhetens och likabehandlingens synvinkel. Som en arbetsgemenskap syftar vi till en arbetsmiljö som är icke-diskriminerande, tolerant, jämställd och jämlik.

I andan av den grundläggande konstundervisningen, det fria bildningsarbetet och medborgaraktiviteten är Hurja Piruettis verksamheten öppet för alla. Vårt mål är att öka mängden av hobbyister i dans och mångfaldig fysisk aktivitet samt uppmuntra de som är intresserade i verksamheten att delta i olika roller, som till exempel talko-deltagare, frivilliga aktörer, assistenter och instruktörer.

Innehållsförteckning

1. BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN OCH BAKGRUND.....	3
2. ÅTGÄRDER SOM FRÄMJAR JÄMSTÄLLDHET OCH LIKABEHANDLING	5
ELEVER OCH SÖKANDEN.....	5
VERKSAMHETSMILJÖ, TILLGÄNGLIGHET AV BYGGD MILJÖ OCH TILLGÄNGLIGHET	5
ETNISK OCH KULTURELL TILLGÄNGLIGHET.....	6
EKONOMISK TILLGÄNGLIGHET	6
LIKABEHANDLING AV ELEVER I OLIKA ÅLDRAR OCH UTVECKLINGSNIVÅER	7
SPRÅKLIG LIKABEHANDLING	7
LIKABEHANDLING INOM UTBILDNINGEN.....	7
LIKABEHANDLING ANGÅENDE FÖRMÅGA OCH TALANG	8
LIKABEHANDLING OAVSETT ÅSIKTER	8
LIKABEHANDLING OAVSETT SEXUELL LÄGGNING KÖNSIDENTITET ELLER KÖNSUTTRYCK	8
LIKABEHANDLING MELLAN OLIKA GENERATIONER	8
JÄMSTÄLLDHETEN MELLAN KÖNEN.....	9
LIKABEHANDLING OAVSETT HÄLSOTILLSTÅND OCH HANDLINGSFÖRMÅGA	9
LIKABEHANDLING OAVSETT RELIGION OCH ÖVERTYGELSE	9
LIKABEHANDLING I ARBETSGEMENSKAPEN.....	10
3. DISKRIMINERING.....	11
ÅTGÄRDER MOT DISKRIMINERING OCH AVSKAFFANDET AV DISKRIMINERING	11
4. PRINCIPER FÖR ETT SÄKRARE UTRYMME I HURJA PIRUETTI.....	12
KÄLLOR	14

1. Beskrivning av verksamheten och bakgrund

Västra Nylands Dansinstitut Hurja Piruetti är en läroanstalt med verksamhet i Raseborg. Vi anordnar mångformig och mångsidig undervisning i den allmänna och fördjupade lärokursen inom dans samt iden allmänna lärokurs i cirkuskonst i den grundläggande konstundervisning i Raseborg för regionens svensk- och finskspråkiga barn, unga och vuxna. Vi har anordnat undervisning i danskonst för regionens svensk- och finskspråkiga barn, unga och vuxna i nästan 30 år och har etablerad en stadig position också som producent för kultur. Hurja Piruetti anordnar och utvecklar undervisning som är långsiktigt och framskrider från nivå till nivå, vilket möjliggör långsiktiga studier redan från småbarnsåldern.

Våra mål är att...

- Erbjuder mångsidig undervisning av hög kvalitet i dans och cirkuskonst, som ger bra förutsättningar för självständigt arbete och ger en grund för yrkesstudier
- Ge elever kreativa erfarenheter och hjälpa eleven att njuta av dansens, musikens och rörelsens glädje. Genom dans- eller cirkuskonststudier utvecklar eleven positiva förutsättningar för att mångsidigt uppleva kultur.
- Förstärka förståelsen av dans och cirkuskonst som en holistiska konstformer, där förutom att dans eller cirkuskonst och musik möts så även olika områden inom visuella konst som kostymering, fotografering, visualisering, maskering och teaterkonst.
- Med hjälp av konstundervisningsmedel bygga en hållbar framtid.
- Stärka elevens förmåga att uttrycka sig, tolka och värdera.
- Stöda utvecklingen av elevens kreativa tänkande och delaktighet samt stärka utvecklingen av elevens identitet och kulturella läskunnighet.
- Ge eleven ett positiv förhållande till dans eller cirkuskonst som motions- och konstform.
- Ge eleven mångsidiga kroppsliga kunskaper inom dans eller cirkuskonst.
- Stödja utvecklingen av elevens kreativitet och sociala kunskaper.
- Utveckla elevens förmåga att studera långsiktig och målmedvetet.
- Uppfostra människor som förstår och uppskattar kultur.
- Stödja elevernas uppväxt till människor med bra självförtroende och uppskattning för varandra.
- Stödja eleven som en del av vår mångfaldiga gemenskap.
- Utveckla det lokala, regionala, nationella och internationella samarbetet och verksamheten.

Värderingar som styr vår verksamhet framhäver förverkligandet av likabehandling och jämställdhet:

Vid Hurja Piruetti har frågor gällande likabehandling och jämställdhet uppmärksammas med olika metoder och principiella inriktningar. Men enkäter riktade till elever, med att göra elever delaktiga och med att delta i olika nationella projekt (Tillgänglig kultur / Luckan, Spetsprojekt för konst och kultur där konst och kultur görs mera tillgängligt / Undervisnings- och kulturministeriet, ESBM2 2022-2023: Elever med särskilda behov inom dans- och rörelseundervisningen) har vi kartlagt och samlat information och aktivt strävat mot att utveckla våra egna planer och verksamhet. Under läsåret 2018–2019 uppdaterade vi vår handlingsplan för att ingripa i mobbning.

Likabehandling och jämställdhet i arbetet utvecklas mest genom arbetsbedömningar. Till arbetsbedömningar hör praxis, som gäller insamling, bearbetning och anpassning av information. Information om deltagare fås i samband med registrering. Största delen av information gällande elevantalet, könet, bostadsorterna och modersmålen. Detta fås allt från elevregistret. Denna information används endast för den läsårs-årliga rapporteringen, där verksamhetens omfattning och mångfald beskrivs.

Västra Nylands dansinstitutets dörrar är öppna för alla som är intresserad av den grundläggande konstundervisningen i dans, dans och idrott samt vår verksamhet. Institutets rektor, personal och dansföreningens styrelse spelar en central roll i främjandet av likabehandling och jämställdhet.

Främjandet av jämställdhet och likabehandling är viktigt för oss eftersom vi vill...

- göra det som är etiskt rätt
- kunna vara stolta över dansinstitutionens verksamhet
- att vår verksamhet ska vara bra och högkvalitativ i alla aspekter
- att alla ska kunna få dansens glädje, glädje i rörelse och den goda inverkan som danskonst har enligt ens egna förutsättningar
- vara en rättvis och öppen arbetsplats
- stödja en bra administration, utveckling av tjänster och vi vill öka vår förmåga att identifiera och utveckla jämställdhet och likabehandling i vår verksamhet
- med vår verksamhet, som följer planen, stödja jämställdheten och likabehandlingen av personer som deltar i verksamheten som till exempel eleverna, sökanden, föräldrarna, anställda, arbetssökanden, samarbetspartnerna och andra berörda parterna

2. Åtgärder som främjar jämställdhet och likabehandling

Elever och sökanden

- Dansinstitutets undervisning är öppet för alla. Elevantagning sker enligt läroplanen. Pedagogisk tillgänglighet förverkligas både genom flexibla principer i intagning av elever och genom att anpassa undervisningen, som anges i kapitel om individualisering av lärokursen i läroplanen.
- Verksamhetsstället i Karis finns i centrum och är lätt tillgänglig med kollektivtrafik. I val av övriga undervisningsställen har regionens befolknings spridning och kollektivtrafik tagits i hänsyn
- Elever har rätt att få ett närvarointyg
- Principer för evaluering enligt läroplanen i den grundläggande konstundervisning som undervisningsministeriet har bekräftat har skrivits ut och elever och föräldrar har informerats om dessa

Verksamhetsmiljö, tillgänglighet av byggd miljö och tillgänglighet

- Vi syftar till att utveckla likabehandling för regionerna med olika projekt och med att föra dans och cirkuskonst till ställen där kollektivtrafik är svag och avstånden stora. I undervisnings- och kulturministeriets spetsprojekt har vi förbättrat tillgänglighet till den grundläggande konstundervisningen genom att föra dansundervisning till olika skolor i regionen och med att besöka till exempel vårdhemmen.

- Hurja Piruettis verksamhet är i hyrda lokaler och alla byggnader är inte totalt tillgängliga. Vid behov strävar vi efter att anordna undervisningslektioner i totalt tillgängliga lokaler. Dansinstitutet anskaffar enligt resurser ett rimligt antal av olika hjälpmedel som portföljdatorer, programvara och så vidare, som elever och lärare kan använda.
- Social tillgänglighet handlar om atmosfär. Alla aktörer i verksamhet är ansvariga för förverkligandet av social tillgänglighet. Personalens, frivilligas och aktörers attityd påverkar i hög grad hur social tillgänglighet förverkligas i vårt institut.
- Regler för icke-diskriminerande verksamhet väller fram från gemensamt överenskomna värderingar.
- Vi strävar efter att ta hänsyn till verksamhetsmiljön, resurser och andra omständigheter för att förebygga diskriminering.
- Med så tydlig och lättfattligt språk som möjligt i intern och extern kommunikation strävar vi mot tillgänglig kommunikation. I extern kommunikation används olika kanaler, som både onlinemedier och traditionell media enligt institutets kommunikationsplanen.
- Med extern kommunikation förmedlas ett positivt meddelande om institutets likabehandling och icke-diskriminering och i språket som används i kommunikation tas hänsyn till att inte ta fram antagande bland annat av mottagarens sexuella läggning, familjerelationer, etnisk bakgrund, nationalitet, handlingsförmågan eller kön.

Etnisk och kulturell tillgänglighet

- Dans och dess olika former kan utföras oavsett kulturell och etnisk bakgrund.
- Minoriteter har redan under en lång tid varit med i vår verksamhet både som elever och instruktörer.
- Vår verksamhet sker i en tvåspråkig omgivning och vi använder på ett naturligt sätt finska och svenska. Dessutom även, till exempel, så används engelska i vår verksamhet.

Ekonomisk tillgänglighet

- Att börja en danshobby kräver inga stora finansiella satsningar till redskap eller utrustning.
- Vi strävar efter att hålla terminsavgifter i dansinstitutet rimliga. Utgångspunkten för den grundläggande konstundervisningen är att erbjuda grundläggande konstundervisningen för barn och unga oavsett elevens ekonomiska situation.
- Om institutets ekonomiska situation upprätthållas, så fortsätter vi årligen tilldela både fria elevplatser och nedsättningar i terminsavgifter.

Dessutom stödjer lokala företagare årligen studier av flera danselever efter eget omdöme. I utdelning av stipendierna strävar vi efter likabehandling och alla lärarna vet tilldelningskriterierna samt tar hand om och föreslår sina elever som mottagare av stipendier.

- Vi anordnar även gratis kurser genom olika projekt och till exempel genom att delta i Finlandsmodellen för hobby verksamhet (Undervisnings- och kulturministeriets verksamhetsform). Vi ordnar även gratisevenemang.

Likabehandling av elever i olika åldrar och utvecklingsnivåer

- Den grundläggande konstundervisningen utgår från att elever i samma ålder och samma kunskapsnivå är i samma grupp.
- Detta garanterar erfarenheter av att lyckas och dansens glädje för alla. Dans tillhör alla åldersgrupper och Hurja Piruetti har redan i årtal syftat sin verksamhet till olika åldersgrupper från småbarn till seniorer.

Språklig likabehandling

- Hurja Piruetti har haft sin verksamhet i en tvåspråkig region i över två årtionden. Vårt institut är språkkulturellt rik. För tillfället ges undervisning hos oss på finska, svenska och engelska. Nästan hälften av våra elever är finskspråkiga, ungefär hälften är svenskspråkiga och resten talar andra språk.
- Dans är ett universellt språk som förenar oss över språkgränser.
- Vår verksamhet ordnas på finska, svenska och engelska i den mån det är möjligt.
- Världsspråket i dans är engelska. Gemensamt språk möjliggör en livlig internationell växelverka. Hurja Piruetti har deltagit i internationella projekt från och med år 2000.
- I rekrytering har sökandes språkkunskaper tagits till hänsyn. Finska och svenska samt behärskning av engelska rekommenderas.

Likabehandling inom utbildningen

- I läroplanen i den grundläggande konstundervisningen i dans betonas kännedom av barns olika utvecklingsfaser och utveckling av olika kunskaper i rätt tid i hänsyn till barns utvecklingsfaser.
- Undervisning för olika åldersgrupper som sker från nivå till nivå och från grundstudier till fördjupade studier enligt läroplanen försäkrar att elever är i en jämlik ställning, när elever i samma åldersgrupp och i möjligaste mån likadan kunskapsnivå övar och uppträder tillsammans.
- Elever till basgrupper tas emot i anmälningsordning.
- Urvalsprov till vilka alla kan delta utan begränsningar kan möjligen ordnas för specialutbildningsgrupper.

- Elever till specialutbildningsgrupper väljas på basis av den uppnådda kunskapsnivån.
- Undervisningsmål, innehåll, undervisningstid kan individualiseras efter önskan, med utgångspunkt från elevens behov genom att skapa en personlig läroplan för eleven.

Likabehandling angående förmåga och talang

- I undervisning som sker enligt kunskapsnivåer har en särskilt begåvad elev möjlighet att framskrida snabbare i sina studier.
- Detta garanterar erfarenheter av att lyckas för alla elever i alla olika skeden av deras studierna och garanterar likabehandling angående förmåga och talang.

Likabehandling oavsett åsikter

- De som deltar i verksamheten får agera och påverka från sina egna utgångspunkter så att dom samtidigt respekterar människors privatliv.
- Ingen behöver ta fram sina egna egenskaper, om hen inte själv vill.
- För att skapa en trygg och bra inlärningsatmosfär ska läraren stödja elever med att skapa en anda i gruppen där alla känner sig som en del av gruppen och där alla kan fritt vara sig själva.
- Diskriminering är inte en åsiktsfråga; ingen kan argumentera sitt diskriminerande beteende med sin egen övertygelse eller åsikt.
- Läraren, och vid behov rektorn, ska omedelbart ingripa mot möjlig diskriminering eller mobbning.

Likabehandling oavsett sexuell läggning könsidentitet eller könsuttryck

- De som tillhör en minoritetsgrupp när det gäller sexuell läggning är jämlikt med i vår verksamhet utan att de behöver vara rädda för att sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck påverkar deras behandling.

Likabehandling mellan olika generationer

- Det är möjligt att börja en danshobby med studier för småbarn redan i 3–6-årsåldern. Den största deltagargruppen i den grundläggande konstundervisningen är 7–18-åringar. Gruppen som har växt mest under senaste åren har dock varit över 18-åriga vuxna och över 60-åriga seniorer.
- I läroplanen i den grundläggande konstundervisningen i dans beaktas även vuxna. I undervisningen för vuxna framskrider studierna från nivå

till nivå enligt den grundläggande konstundervisningen antingen enligt den allmänna lärokursen i dans eller den fördjupade lärokursen i dans.

- Vår gren möjliggör oss att bli hela familjens gemensamma hobby och hos oss dansar flera familjer i tre generationer.
- Aktörer i olika åldrar uppmuntras att delta i vår övriga verksamhet, till exempel projektgrupper som är med i internationella projekt. Myndiga elever uppmuntras till att bli involverad i institutionens styrelse och olika arbetsgrupper.

Jämställdheten mellan könen

- Den grundläggande konstundervisningen i dans är öppen för alla oavsett kön.
- Det finns allmän medvetenhet om könen mångfald och danshobby passar alla kön.
- Andel av pojkar i den grundläggande konstundervisningen, som är lägre än flickornas andel, har vi syftat till att öka med aktiva åtgärder, som att erbjuda mera grenar och delta i projekten där den grundläggande konstundervisningen görs tillgänglig genom att föra den grundläggande konstundervisningen till regionens skolor. Med dessa åtgärder har tröskeln till att delta sänkts.
- Vi tar hänsyn till marknadsföringsmaterialet och vilka tankar det väcker.
- I dansinstitutets verksamhet och lärarkår finns jämlikt kvinnor och män.

Likabehandling oavsett hälsotillstånd och handlingsförmåga

- Ärenden gällande hälsotillstånd och handlingsförmåga beaktas i anordnandet av institutionens evenemang till exempel med att ta hänsyn till och förfråga om specialdieter och andra individuella behov.
- I dansinstitutet strävar vi efter att anordna grundläggande konstundervisningen i dans för barn och unga som behöver särskilt stöd i egna grupper med de resurser som finns tillgängliga.
- Små ändringar i hälsotillstånd och handlingsförmåga hindrar inte möjligheten att delta i vanliga lektioner i en blandad grupp ifall eleven känner att hen utan problem kan delta i lektioner.
- Hurja Piruetti samarbetar aktivt med olika organisationer som Minnesförbundet och Eteva kommunförbund. Dessa samarbetsprojekt har möjliggjort att unga och vuxna med olika funktionshinder har kunnat delta i den grundläggande konstundervisningen.

Likabehandling oavsett religion och övertygelse

- Vi uppfattar att det finns, i en del kulturer och övertygelser, begränsningar i att dansa och att i publik röra den personen av det andra könet, men

även personer från de här kulturerna är välkomna att delta i den grundläggande konstundervisningen i dans inom ramen för sin övertygelse.

- I projekt och evenemang beaktas detta och deltagarna bes att informera oss om individuella behov gällande bland annat specialdieter eller andra ärenden som har att göra med iakttagande av etiska principer.

Likabehandling i arbetsgemenskapen

- Jämställdhet och likabehandling beaktas i beslut som rör personalen. Beslut och praxis som rör beslut meddelas till personalen. Anställda har möjlighet att påverka förberedandet av gemensamma ärenden och planerandet av eget arbete.
- Ledningen tar hänsyn till mångfalden i arbetsgemenskapen, såsom olika familjeformer, könsmångfald och människor med olika förmågor.
- I rekryteringen görs valen endast på basis av behörighet och lämplighet till uppgiften. Åldern, könet, nationaliteten eller andra egenskaper som sammanhänger med den sökandes person påverkar inte rekryteringen eller lönebildningen.
- På arbetsplatsen och i rekryteringssituationer är alla i en jämlik position.
- Ingen diskrimineras i rekryteringsprocess.
- Introduceringen till arbetsuppgifter och till arbetsgemenskapen utförs likadant för alla.
- Löner och arbetsvillkor är rättvisa och arbetsuppgifternas arrangemang motsvarar personalens kunnande.
- Arbetsuppgifternas arrangemang överses regelbundet och det är även möjligt att vid behov planera arbetsuppgifternas arrangemang individuellt.
- Välbefinnandet i arbetet ses efter i samarbete med företagshälsovården och med att se efter att arbetsredskap är lämpliga.
- Medlemmar i arbetsgemenskapen uppmuntras att aktivt studera och utveckla sina färdigheter regelbundet.
- I urval av styrelsemedlemmar och övrig verksamhet av styrelsen uppfattas det att bland medlemmar finns personer med olika handlingsförmågor, personliga egenskaper och bakgrund. Det är ändå inte nödvändigt att veta hur många personer som hör till en minoritet och finns i personalen för att kunna beakta de olika behov som medlemmarna har. Ingen behöver heller framhäva sina egna egenskaper om hen inte själv vill. Trösklar som begränsar likabehandling i styrelseverksamhet tas bort med bland annat förhandlingsmandat, aktiv uppdatering av dokument för gott styre och genom att påminna om likabehandling i beslutfattandet.
- Arbetsmiljön ska vara öppen och uppmuntrande. Med samverkan främjas atmosfär, utvecklingsarbete och lyckad utförande av förändringar.

- Uppsägningar och permitteringar avgörs inte på grund av omständigheter som sammanhänger med en person, förutom anställdas förseelser och så vidare.

3. Diskriminering

Diskriminering är orättvist behandling av människor på grund av att de tillhör en viss grupp, till exempel invandrare eller sexuella minoriteter. Diskriminering kan bestå av enskild handling, en följd av praxis eller orättvisa bestämmelser.

Indirekt diskriminering kan även förekomma när bemötandet eller praxis, som framstår som jämlika, leder till diskriminerande resultat. Skydd mot diskriminering är oberoende diskrimineringsgrunden. Både direkt och indirekt diskriminering är förbjudet. Också trakasserier och order att diskriminera är förbjudna.

Hurja Piruetti accepterar ingen alls trakasseri, rasism eller intolerans i institutets verksamhet. Ingripande mot diskriminering görs under alla omständigheter och anmälningar om diskriminering tas på allvar. Målet är att omedelbart hitta en lösning mellan parterna och att lyssna på alla parterna. Om till exempel en anställd eller elev som deltar i verksamhet blir utsatt för diskriminering är det viktigt att ta fram ärendet med den person som möjligen har diskriminerat hen. Om lösningen inte hittas, skall personen som blivit utsatt för diskriminering meddela undervisningspersonalen, förmannen eller rektorn. Ifall denna rutt inte är möjlig kan ärendet tas till skyddsombud eller arbetsinspektionen. (Inrikesministeriet 2012).

Åtgärder mot diskriminering och avskaffandet av diskriminering

- Introduktion för eleverna och personalen.
- Tillgänglighet till anvisningar för verksamheten.
- Informering av påföljder.
- Övervakning om förekomst av diskriminering (närvaro, förutseende och interferens).
- Organisering av arbetet mot diskriminering.
- Rimliga anpassningar för personer med funktionsnedsättning.
- Anvisningar för verksamheten utarbetas i samverkan med elever.
- Eleverna uppmuntras att ingripa och berätta av sina erfarenheter.
- Vid behov utbildas personalen att identifiera och förebygga situationer där diskriminering sker.
- Skapas väletablerad, medvetna och tillsammans godkända praxis till arbetsgemenskapen.
- Hela arbetsgemenskapen förbinder sig till planen.
- Aktiv elevhandledning för elever.

- Elektroniska enkäter.
- Regelbundna enkäter för elever och vårdnadshavare.
- Rektorn är ansvarig för utarbetande av planen och planen bearbetas med personalen.
- Personalen, elever och vårdnadshavare informeras om planen. Planen finns framme kan läsas i vårt huvudsakliga verksamhetsställe.

4. Principer för ett säkrare utrymme i Hurja Piruetti

Hurja Piruettis personal och elever har arbetat tillsammans för att definiera principerna för tryggt utrymme som vi följer i vår verksamhet. Vi vill skapa en trygg och bekväm plats för alla, där positiva erfarenheter uppmuntrar till lärande. Öppen interaktion, tolerans och ett respektfullt möte styr vår verksamhet.

Ett säkert utrymme innebär att alla har friheten att vara sig själva, att uttrycka sig fritt och att vara delaktig i all verksamhet. I ett säkert utrymme är alla trakasserier strängt förbjudna. Trakasserier är varje aktivitet eller beteende som är subversivt, skapar en fientlig och obehaglig atmosfär eller hotar en person eller grupp av människor.

Respektera

- Allas personliga fysiska och psykiska tillstånd samt deras rätt till självbestämmande.
- Vi respekterar andras integritet och kom ihåg att alla definierar sina egna fysiska och mentala gränser. Vi respekterar en mängd olika elever och lärare.
- Vi pratar med varandra uppmuntrande och respektfullt.

Ge utrymme

- Vi gör inga antaganden om andra.
- Vi låter alla definiera sina egna gränser.
- Vi kommer inte att röra någon annan utan tillstånd.

Träffa

- Andra på lika villkor. Vi ger utrymme för diskussion, vi lyssnar och vi är öppna för mångfalden av deltagare och olika åsikter.
- Vi är redo att lära oss och utvecklas. Vi tar hand om vårt eget och andras välmående efter bästa förmåga.
- Vi ger alla arbetsro.

- Vi gör vårt bästa, det räcker.

Var medveten

- Om dina egna förutsättningar och se kritiskt på ditt tänkande. Se inte att dina egna åsikter är de enda rätta. Gör till exempel inte antaganden om andras kön, bakgrund, familjerelationer eller åsikter. För din del, försök att bryta ner stereotyper.
- Vi främjar spridningen av rätt information och förhindrar spridningen av felaktig information. Tänk och förutse. Observera att ditt eget etablerade sätt att tänka ibland kan kränka andra.

Var medveten och ingrip

- Identifiera och ta itu med diskriminering, trakasserier och misshandel. Frånvaro är allas jobb. Lär dig att identifiera och ta itu med trakasserier och annan olämplig behandling genom att tala så lugnt som möjligt i situationen.
- Underskatta inte någon annans upplevelse. Be om ursäkt om du avsiktligt eller oavsiktligt har kränkt andra. Försök också att identifiera din egen maktposition över andra.
- Bete dig sakligt och kräv det av andra.
- Acceptera inte mobbning, trakasserier eller diskriminering, utan ingrip och/eller berätta för läraren.
- Att upprätthålla ett säkrare utrymme är alla inblandades ansvar. Det är acceptabelt att ta itu med problematisk språkanvändning eller aktivitet. Alla bråkar ibland. Förringa dock inte din användning utan be om ursäkt om du har förolämpat någon annan, även om det är oavsiktligt.

Källor

Lag om jämställdhet mellan kvinnor och män (på finska)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141329> Hänvisning 29.5.2018

Utbildningsministeriet 2015 (på finska): Tasa-arvotyö on taitolaji.

http://www.oph.fi/download/173318_tasa_arvotyö_on_taitolaji.pdf Hänvisning 29.5.2018

Inrikesministeriets publikationer 23/2013 (på finska):

<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79025/Oppia%20kaikille%21%20%20Yhdenvertaisuussuunnittelun%20opas%20oppilaitoksille.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Hänvisning 29.5.2018

Inrikesministeriets publikation 1/2012 (på finska): Junkala, P. & Lallukka,

K.2012. Yhteiset kentät? Puheita ja tekoja vähemmistöihin kuuluvien nuorten yhdenvertaisen liikunnan ja urheilun edistämiseksi. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-491-720-9> Hänvisning 29.5.2018

Diskrimineringslag (på finska) <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>
Hänvisning 29.5.2018

Tillgänglighetsguide för barnkulturcenter och utbildningsinstitutioner med grundläggande konstundervisning. Tillgänglig hobby inom konst 2 -projekt.